

## POSTANOWIENIE

31 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 31 lipca 2025 r. w Warszawie  
w sprawie z wniosku M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.  
z udziałem M.H.  
o wpis w księdze wieczystej [...],  
na skutek skargi kasacyjnej M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.  
od postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach  
z 28 grudnia 2023 r., II Ca 1972/23,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

A.W.

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z 27 września 2023 r. Sąd Rejonowy w Kielcach oddalił wniosek o wpis w dziale II księgi wieczystej prowadzonej dla bliżej opisanej nieruchomości. Na skutek apelacji wnioskodawcy Sąd Okręgowy w Kielcach postanowieniem z 28 grudnia 2023 r. oddalił apelację (pkt 1) i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt 2).

Na podstawie art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. w związku z art. 398<sup>9</sup> k.p.c. § 1 pkt 1, 2 i 4, skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, które sformułował w formie pytań:

- czy w przypadku braku wątpliwości co do tego, iż dana nieruchomość stanowiła składnik przedsiębiorstwa przedsiębiorcy jednoosobowego, na gruncie art. 584<sup>2</sup> § 1 k.s.h. należy przyjąć, iż wskutek przekształcenia doszło do przeniesienia własności tej nieruchomości na spółkę przekształcaną, czy też konieczne jest dokonanie odrębnej czynności przenoszącej własność nieruchomości;

- czy poświadczony za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego adwokatem odpis dokumentu stanowi podstawę wpisu księdze wieczystej zważywszy na treść art. 31 ust. 1 u.k.w.h. oraz jego relację z art. 129 § 2 k.p.c.

Skarżący zwrócił uwagę, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a to: art. 584<sup>2</sup> § 1 k.s.h., czego przykładem są zupełnie odmienne linie orzecznicze oraz stanowiska w doktrynie, a charakter i zakres rozbieżności w wykładni ww. przepisów ujawniony w toku niniejszego oraz innych postępowań o wpis w księdze wieczystej wszczętych przez skarżącego, przemawia za stwierdzeniem, iż stanowisko judykatury jest niejednolite i pozbawione ugruntowania, co wpływa na niepewność obrotu prawnego.

Ponadto skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi, bowiem abstrahując od wyżej wymienionych zagadnień z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wydaje się wynikać, iż jedyną podstawą oddalenia apelacji, a co za tym idzie nieuwzględnienia wniosku o wpis w niniejszej sprawie, był brak przedłożenia dokumentu stanowiącego podstawę wpisu w oryginale. Skarżący wskazał, że zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 20 listopada 2014 r., sygn. akt V CSK 9/14, w razie wątpliwości co do istnienia podstawy wpisu sąd wieczystoksięgowy może, zgodnie z art. 129 § 4 k.p.c., z urzędu zażądać od strony składającej odpis dokumentu przedłożenia oryginału tego dokumentu. Nie bez znaczenia pozostaje, że oryginał rzeczzonego aktu notarialnego był przedkładany przed sądem wieczystoksięgowym we wniosku dotyczącym innej nieruchomości, wobec czego trudno stwierdzić jakoby sąd wieczystoksięgowy mógł powziąć jakiegokolwiek wątpliwości co do istnienia podstawy wpisu. Rozstrzygnięcie

negatywne w sposób oczywisty stało w sprzeczności z celem ustawodawcy, jakim winno być dążenie do zapewnienia zgodności treści ksiąg wieczystych z rzeczywistym stanem prawnym.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnił przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania,

jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (por. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej można stwierdzić, gdy naruszenie przepisów prawa, którego dopuścił się Sąd *meriti* przy wydawaniu orzeczenia, widoczne jest *prima facie*, czyli bez konieczności przeprowadzania wnikliwych analiz prawnych. Na skarżącym ciąży powinność przedstawienia we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej uzasadnienia nie dowolnego kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa procesowego lub materialnego, lecz tylko takiego, które prowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Skonstruowany przez skarżącego wywód prawny powinien wykazać, że rozstrzygnięcie sądu obarczone jest szczególną wadą dostrzegalną dla osoby dysponującej podstawową wiedzą prawniczą. O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie jest władna przesądzić sama strona, lecz kompetencję do tego ma Sąd Najwyższy na etapie badania czy wystąpiły przesłanki tzw. przedsądu.

Lektura uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że skarżący sprostał powinności wykazania przesłanek świadczących o zasadności rozważenia sformułowanych podstaw kasacyjnych przez Sąd Najwyższy. Skarżący słusznie bowiem dostrzegł, że ostatecznie podstawą rozstrzygnięcia nie był art. 584<sup>2</sup> § 1 k.s.h., zwłaszcza w kontekście konieczności odpowiedzi na pytanie, czy w przypadku, gdy dana nieruchomość stanowiła składnik przedsiębiorstwa jednoosobowego, należy przyjąć, że wskutek przekształcenia go w spółkę doszło do przeniesienia własności

nieruchomości na spółkę przekształcaną, czy też konieczne jest dokonanie odrębnej czynności przenoszącej własność nieruchomości. Ostatecznie bowiem Sąd Okręgowy przychylił się do poglądu prezentowanego przez skarżącego, a zatem zastosowanie poglądu przeciwnego nie miało żadnego wpływu na treść postanowienia wydanego w postępowaniu odwoławczym. Trudno również przyjąć, aby wykładnia przepisu budziła wątpliwości, gdyż skarżący nie przytoczył w uzasadnieniu żadnego orzecznictwa ujawniającego jakiegokolwiek rozbieżności w poglądach doktryny czy stosowaniu go przez sądy orzekające w podobnych sprawach.

Odnosząc się zaś do istotnego zagadnienia prawnego, poważnych wątpliwości w wykładni i oczywistego naruszenia art. 31 ust. 1 u.k.w.h. oraz art. 129 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy dostrzega daleko idącą sprzeczność w tak formułowanych przesłankach, mających potwierdzić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania byłoby zasadne. Postawienie problemu interpretacji przepisów art. 31 u.k.w.h. i art. 129 § 2 k.p.c. w sposób, w jaki uczynił to skarżący, a następnie łączenie go z oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej jest wewnątrznie sprzeczne. Jeśli jest tak, że stosowanie przepisów, których naruszenie zarzucono w skardze kasacyjnej, jest proste i ich naruszenie może być uznane za oczywiste, to nie mogą to być przepisy, których stosowanie może być źródłem zagadnienia prawnego (tak wprost: postanowienie Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2020 r., V CSK 297/19).

Jednocześnie Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do odstąpienia od formalnej i restrykcyjnej wykładni przepisów wyżej powołanych. Nie sposób bowiem odmówić słuszności stanowisku wyrażonemu m.in. w postanowieniach Sądu Najwyższego z 27 lutego 2020 r., I CSK 722/19; z 6 grudnia 2013 r., I CSK 168/13; z 2 grudnia 2016 r., I CSK 819/15. Sąd Najwyższy zauważył w nich między innymi, że podnoszone przez stronę kwestie wykazane w postanowieniu Sądu Najwyższego z 20 listopada 2014 r., sygn. akt V CSK 9/14, dotyczyły specyficznej sytuacji, gdyż nie było możliwe uzyskanie oryginału aktu prawnego z archiwum wobec braku odpowiednich akt, samo zaś wymaganie przedłożenia oryginałów dokumentów nie budzi większych wątpliwości w orzecznictwie.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

A.W.

[a.ł]